

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ  
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ  
12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023**

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

**ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ**

**ΘΕΜΑ Α**

**A1. α. Λάθος**

**β.** Σύμφωνα με τη διατύπωση του σχολικού βιβλίου (σελ. 42) η απάντηση είναι «Σωστό». Από μαθηματική άποψη βεβαίως, η πρόταση A1.β είναι λανθασμένη. Θα μπορούσαμε να απαντήσουμε ότι είναι σωστή η A1.β αν είχε διατυπωθεί ως εξής: «Η απόλυτη τιμή της ελαστικότητας ζήτησης τόξου είναι ανάμεσα στις απόλυτες τιμές της ελαστικότητας ζήτησης των δύο άκρων του τόξου». Επομένως προτείνουμε να μην έχουν απώλεια μορίων οι υποψήφιοι, είτε απάντησαν «Σωστό», είτε απάντησαν «Λάθος».

**γ. Σωστό**

**δ. Λάθος**

**ε. Σωστό**

**A2. γ**

**A3. β**

## ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

### ΘΕΜΑ Β

#### Β1.

α. Σχολ. βιβλίο σελ. 182-183 «Ο κρατικός προϋπολογισμός ... οικονομικής πολιτικής»

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος. Ο κρατικός προϋπολογισμός δείχνει με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες στους διάφορους τομείς της οικονομίας καθώς επίσης τις πηγές από τις οποίες εισρέουν τα έσοδα προς το Δημόσιο. Η κατανομή των δημόσιων δαπανών και η επιβολή φόρων δείχνει και την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γι' αυτό και ο κρατικός προϋπολογισμός είναι μια περιεκτική και σύντομη έκφραση της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

β. Σχολ. βιβλίο σελ. 183 «Τελειώνοντας, πρέπει να σημειώσουμε ... υλοποίησή του»

Πρέπει να σημειώσουμε ότι ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση την κυβερνητική πολιτική και τους στόχους που θέτει η κυβέρνηση. Στη συνέχεια ο προϋπολογισμός κατατίθεται στη Βουλή για να ψηφιστεί. Μετά την ψήφισή του οι αρμόδιοι φορείς (υπουργεία κτλ.) προβαίνουν στην υλοποίησή του.

γ. Σχολ. βιβλίο σελ. 183 «Υπάρχει ... ισοσκελισμένος»

Υπάρχει μια γενική, αλλά εσφαλμένη εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, δηλ. τα έσοδα να είναι ίσα με τις δαπάνες σε κάθε χρονική περίοδο. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Καμία οικονομική λογική δεν υπαγορεύει εξίσωση δαπανών και εσόδων. Ο προϋπολογισμός του Κράτους μπορεί να είναι πλεονασματικός, δηλ. τα έσοδα να υπερβαίνουν τις δαπάνες, ή ελλειμματικός, δηλ. οι δαπάνες να υπερβαίνουν τα έσοδα. Φυσικά, μπορεί να είναι ισοσκελισμένος.

δ. Σχολ. βιβλίο σελ. 183 «Η κατάσταση ... εσόδων»

Η κατάσταση του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός, γιατί η διαρροή δαπάνης που γίνεται με την επιβολή φόρων και που τείνει να μειώσει το εθνικό εισόδημα πρέπει να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία μεγαλύτερης δαπάνης από το κράτος μέσω των δημοσίων δαπανών (π.χ. για επενδύσεις), ώστε το εισόδημα να αυξηθεί και να αποφευχθεί, όσο γίνεται, η ύφεση. Αντίθετα, σε περιόδους μεγάλης απασχόλησης και αυξανόμενων τιμών, ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι πλεονασματικός, για να μειωθούν οι πληθωριστικές τάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η μείωση δαπανών, λόγω της φύσης τους, όπως, για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία ή την εθνική άμυνα, είναι δύσκολη. Σ' αυτήν την περίπτωση η πλεονασματικότητα του προϋπολογισμού πρέπει να προέλθει από αύξηση των εσόδων.

### Ομάδα Τρίτη

#### ΘΕΜΑ Γ

|                  | 2000    | 2001    | 2002    |
|------------------|---------|---------|---------|
| Τιμή             | 20      | 24      | 32      |
| Ποσότητα         | 5.000   | 5.500   | 6.000   |
| ΑΕΠ τρεχ. τιμές  | 100.000 | 132.000 | 192.000 |
| ΔΤ               | 100     | 120     | 160     |
| ΑΕΠ σταθ. τιμές  | 100.000 | 110.000 | 120.000 |
| Κ. κ. Πραγμ. ΑΕΠ | 1.000   | 1.000   | 1000    |
| Πληθυσμός        | 100     | 110     | 120     |

#### Γ1. Έτος 2000

Αφού  $\Delta T_{2000} = 100$ , το 2000 είναι το έτος βάσης.

Άρα  $ΑΕΠ_{\text{τρέχ. τιμές}} = ΑΕΠ_{\text{σταθ. τιμές}} = 100.000$

$$\text{Πληθυσμός} = \frac{ΑΕΠ_{\text{σταθ. τιμές}}}{\text{Κ.κ. Πραγμ. ΑΕΠ}} = \frac{100.000}{100} = 1.000$$

### Έτος 2001

Ο ρυθμός πληθωρισμού είναι η ποσοστιαία μεταβολή του Δείκτη Τιμών (σχολ. βιβλ. σελ. 166)

$$\Delta T_{2001} = \Delta T_{2000} + \frac{20}{100} \cdot \Delta T_{2000} = 120$$

$$\begin{aligned} \text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε σταθ. τιμές}_{2000} &= \frac{\text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε τρεχ. τιμές}}{\Delta T_{2001}} \cdot 100 = \\ &= \frac{132.000}{120} \cdot 100 = 110.000 \end{aligned}$$

$$\text{Κ.κ. Πραγμ. ΑΕΠ}_{2001} = \frac{110.000}{110} = 1.000$$

$$Q_{2001} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε σταθ. τιμές}_{2000}}{P_{2000}} = \frac{110.000}{20} = 5.500$$

$$P_{2001} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε τρεχ. τιμές}}{Q_{2001}} = \frac{132.000}{5.500} = 24$$

### Έτος 2002

$$Q_{2002} = \frac{120.000}{20} = 6.000$$

$$\text{ΑΕΠ}_{2002} \text{ σε τρεχ. τιμές} = 32 \cdot 6000 = 192.000$$

$$\Delta T_{2002} = \frac{192.000}{120.000} \cdot 100 = 160$$

$$\text{Κ.κ. πραγμ. ΑΕΠ}_{2002} = \frac{120.000}{120} = 1000$$

**Γ2.** Η μεταβολή του Ονομαστικού ΑΕΠ είναι ίση με

$$132.000 - 100.000 = 32.000 \text{ ευρώ}$$

και οφείλεται και στη μεταβολή των τιμών και στη μεταβολή των ποσοτήτων.

Η μεταβολή του Πραγματικού ΑΕΠ είναι ίση με

$$110.000 - 100.000 = 10.000 \text{ ευρώ και οφείλεται μόνο στη μεταβολή των ποσοτήτων.}$$

Άρα η μεταβολή του Ονομαστικού ΑΕΠ που οφείλεται μόνο στη μεταβολή των τιμών είναι  $32.000 - 10.000 = 22.000$  ευρώ.

**Γ3.**

| Έτος | ΑΕΠ τρέχ. τιμές | ΔΤ  | ΑΕΠ σταθ. τιμές |
|------|-----------------|-----|-----------------|
| 2001 | 132.000         | 75  | 176.000         |
| 2002 | 192.000         | 100 | 192.000         |

$$\Delta T_{2001} = \frac{120}{160} \cdot 100 = 75$$

$$ΑΕΠ_{2001} \text{ σε σταθερές τιμές }_{2002} = \frac{132.000}{75} \cdot 100 = 176.000$$

$$\text{Πραγμ. Ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ} = \frac{192.000 - 176.000}{176.000} \cdot 100 = 9\%$$

**Γ4.** Το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας, άρα διαχρονικά το βιοτικό επίπεδο παραμένει σταθερό.

**Γ5.** Εισροή εισοδήματος από το εξωτερικό =  $6000 + \frac{30}{100} \cdot 6000 = 7800 \text{ €}$

Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό =  $7800 - 6000 = 1800 \text{ €}$

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν<sub>2002</sub> =  $192.000 + 1800 = 193.800 \text{ €}$

### Ομάδα Τέταρτη

#### ΘΕΜΑ Δ

**Δ1.** Η συνάρτηση ζήτησης είναι γραμμική, άρα είναι της μορφής  $Q_D = \alpha + \beta P$ .

Γνωρίζω δύο σημεία της και άρα μπορώ να την υπολογίσω.

$$\left. \begin{array}{l} 120 = \alpha + 10\beta \\ 80 = \alpha + 20\beta \end{array} \right\} \begin{array}{l} (-) \quad 40 = -10\beta \Rightarrow \beta = -4 \\ \Rightarrow \quad \alpha = 160 \end{array}$$

Άρα  $Q_D = 160 - 4P$

Στην  $P_A = 15$  ισχύει ότι  $Q_{D_A} = 160 - (4 \cdot 15) = 100$ ,

$$\text{Άρα } Q_{D_A} - Q_{S_A} = 60 \Rightarrow Q_{S_A} = 40.$$

Για τη γραμμική συνάρτηση προσφοράς γνωρίζω πλέον δύο σημεία και άρα μπορώ να την υπολογίσω:

$$Q_{S_2} = \gamma + \delta P$$

$$\left. \begin{array}{l} 40 = \gamma + 15\delta \\ 80 = \gamma + 20\delta \end{array} \right\} \begin{array}{l} (-) \\ \Rightarrow \end{array} \quad \begin{array}{l} -40 = -5\delta \Rightarrow \delta = 8 \\ \gamma = -80 \end{array}$$

$$\text{Άρα } \boxed{Q_{S_2} = -80 + 8P}$$

Αφού  $Q_{S_2} // Q_{S_1}$  ισχύει ότι  $\delta = 8$  (σταθερή κλίση)

Άρα για την  $Q_{S_1}$  γνωρίζω ένα σημείο και την κλίση της άρα μπορώ να την υπολογίσω:

$$Q_{S_1} = \gamma + \delta P$$

$$120 = \gamma + (8 \cdot 10) \Rightarrow \gamma = 40, \text{ επομένως } \boxed{Q_{S_1} = 40 + 8P}$$

**Δ2.** Η τεχνολογία χειροτέρευσε, αφού η προσφορά έχει μειωθεί (η τιμή ισορροπίας αυξήθηκε και η ποσότητα ισορροπίας μειώθηκε).

**Δ3.** Η  $P_2$  είναι η τιμή στην οποία κάποιοι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να αγοράσουν την ποσότητα  $Q_{S_A}$ .

$$\text{Άρα } 40 = 160 - 4P_2 \Rightarrow 120 = 4P_2 \Rightarrow P_2 = 30.$$

$$\text{Μέγιστο πιθανό καπέλο} = P_2 - P_A = 30 - 15 = 15.$$

Δ4

